

В результаті досліджень, було встановлено, що протруйники які досліджувались підвищували активність кільчення у насіння сортів пшениці твердої ярої на 22–32% порівняно з не протруєним насінням. Щодо показників енергії проростання та лабораторної схожості, то суттєвого впливу препаратів не виявлено. Найвищі показники енергії проростання 90–92% (контроль – 87–89%) та лабораторної схожості 93–97% (контроль – 90–94%) відмічено у варіантів з обробленим насінням протруйником фунгіцидно-інсектицидної дії Тіатрин.

У варіантів з обробкою насіння протруйниками фунгіцидної дії Тебузан Ультра та Грінфорд Стар знижувалась довжина колеоптиле від 1,0 до 1,7 см та зменшувалась кількість зародкових корінців на 0,2–0,3 шт. порівняно з контрольними варіантами.

На основі проведених досліджень виявлено доцільність обробки насіння протруйниками Тебузан Ультра, 0,2 л/т і Грінфорд Стар, 1,2 л/т, Тіатрин, 0,4 л/т. з урахуванням глибини заробки насіння при посіві сортів пшениці твердої ярої.

УДК 633.32:631.153

**Панасюк І. О.**, здобувач вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія»

**Бурко Л. М.**, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва  
Національний університет біоресурсів і природокористування України  
e-mail: Lesya1900@i.ua

## **КОРМОВА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОНЮШИНИ ЛУЧНОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ**

Головним фактором зниження енерговитрат на виробництво кормів є створення високопродуктивних агрофітоценозів багаторічних бобових трав, які є основним чинником інтенсифікації польового кормовиробництва та вирішення проблеми кормового білка.

Поміж багаторічних бобових трав особливої уваги заслуговує конюшина лучна оскільки вона є основним джерелом рослинного білка для тварин. Універсальність використання (зелений корм, сіно, сінаж, трав'яне борошно, брикети, гранули, силос, білково-вітамінна паста та насіння), низька собівартість порівняно з однорічними культурами, висока поживність і урожайність конюшини разом з її ґрунто-поліпшуючими властивостями роблять цю культуру досить цінною.

Провідними елементами технології вирощування конюшини лучної є: підбір сортів, спосіб обробітку ґрунту, визначення оптимальних норм добрив, контролювання динаміки нагромадження елементів живлення в рослинах за фазами росту й розвитку залежно від агроекологічних умов, строків збирання та густоти посівної культури.

Конюшина лучна не вибаглива до ґрунтів, однак краще росте на суглинистих та глинистих ґрунтах з хорошою проникливістю. Низькі врожаї отримують на бідних супіщаних та піщаних ґрунтах. Високі врожаї конюшина дає на багатих, культурних ґрунтах з глибоким орним ша-

ром. Культура чутлива до кислотності ґрунту – кисла реакція негативно впливає на розвиток бульбочкових бактерій та процес азотфіксації, тому порушується нормальне азотне живлення рослин і знижується зимостійкість.

Деякі вчені не притримуються однозначної думки щодо застосування безпокровного чи підпокровного посіву. А окремі дослідники вважають, що покривна культура притримує розвиток бур'янів, тому підпокровний посів багаторічних трав буває менш засмічений.

У всіх зонах найкращими покривними культурами для конюшини лучної є ті, які збираються на зелений корм, сінаж і монокорм. Деякі дослідники стверджують, що найкращою покривною культурою є ячмінь. Це пов'язано з тим, що ячмінь раніше, ніж інші ярі, закінчує вегетацію і його раніше збирають. Він мало затінює рослини конюшини під покривом.

Безуглов В. Г. встановив, що мінімальні обробітки сприяють поверхневому росту коренів конюшини лучної і мають перевагу в надходженні кореневих решток у верхні шари ґрунту, особливо в шар 0–10 см, а це сприяє збільшенню органічної речовини і збереженню родючості ґрунту.

Отже, значення конюшини лучної для сільськогосподарства важко недооцінити, оскільки з її вегетативної маси виготовляють найбільш поживні корми, а коренева система цієї рослини відновлює і підвищує родючість ґрунтів.